

Vergaderjaar 2021–2022

33 783

Nucleaire ontwapening en non-proliferatie

Nr. 50

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 mei 2022

Met het oog op het herhaaldelijk uitstel van de Toetsingsconferentie van het Non-Proliferatieverdrag (NPV) wil ik u middels deze brief informeren over de nieuwe data van de conferentie in augustus 2022 en de mogelijkheid tot parlementaire participatie. Daarnaast plaatst deze brief de Nederlandse inzet in de context van de recente ontwikkelingen op het internationale veiligheidsterrein. Met betrekking tot de specifieke inzet van het kabinet ging u op 1 december 2021 reeds een brief (Kamerstuk 33 783, nr.48) toe betreffende de Nederlandse inzet tijdens deze conferentie op het terrein van nucleaire ontwapening, non-proliferatie en vreedzaam gebruik van nucleaire technologie.

Data

De NPV Toetsingsconferentie is herhaaldelijk uitgesteld door COVID-19. Op 11 maart 2022 informeerde de voorgedragen voorzitter van de NPV Toetsingsconferentie, Ambassadeur Gustavo Zlauvinen, na consultaties met de NPV-lidstaten, dat de conferentie zal plaatsvinden van 1 t/m 26 augustus 2022 in het VN-hoofdkantoor te New York.

Mogelijkheid tot parlementaire participatie

Met verwijzing naar het verzoek van de Vaste Kamercommissie Buitenlandse Zaken (d.d. 8 juli 2019) om deel uit te maken van de Nederlandse delegatie naar de toetsingsconferentie van het NPV, en de bevestiging vanuit het Ministerie van Buitenlandse Zaken dat een Kamerdelegatie welkom is om als waarnemer aanwezig te zijn bij deze bijeenkomst in 2020 (d.d. 13 september 2019), informeer ik u dat er nog geen besluit is omtrent de modaliteiten van de Toetsingsconferentie in augustus 2022 en de toegestane grootte van de delegaties. Momenteel zijn alle toegangsbeperkingen rondom COVID-19 in het VN-gebouw geschrapt. Nederland verwacht op korte termijn meer informatie te ontvangen over de toegangsmaatregelen in augustus en de door de VN toegestane grootte van delegaties van lidstaten, deelname van het maatschappelijk

middenveld en andere delegaties. Ik zal uw Kamer t.z.t. informeren over dit besluit.

Gewoonlijk is de eerste week van de conferentie (1 t/m 5 augustus) geschikt voor deelname van de Kamerdelegatie. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken verzorgt voor aanvang van de toetsingsconferentie graag een technische ambtelijke briefing voor (deelnemende) Kamerleden. Ik zal na afloop van de Toetsingsconferentie rapporteren over de resultaten.

Update Inzet Nederland tijdens de Tiende NPV Toetsingsconferentie

Voor de gedetailleerde inzet van het kabinet tijdens de Toetsingsconferentie verwijs ik naar de eerdergenoemde Kamerbrief «Inzet Nederland tijdens de Tiende NPV Toetsingsconferentie» van 1 december 2021.

De ongerechtvaardigde Russische militaire agressie tegen Oekraïne is een grove schending van het internationaal recht en het VN-Handvest, en ondermijnt de internationale vrede en veiligheid. De Russische inval in Oekraïne markeert bovendien een nieuwe geopolitieke realiteit, die ook een weerslag zal hebben op de NPV Toetsingsconferentie. Nederland veroordeelt de oorlog in Oekraïne in de sterkst mogelijke bewoordingen. In deze context zal het kabinet tijdens de NPV Toetsingsconferentie in augustus 2022 extra nadruk leggen op:

- Veroordeling van de onaanvaardbare dreigementen van President Putin betreffende mogelijk gebruik van kernwapens. Herbevestiging door alle NPV lidstaten dat *non-use* de norm is. Op 3 januari jl. stelden de vijf nucleaire wapenstaten onder het NPV – de VS, Frankrijk, het VK, Rusland, China, ook wel de P5 – in een gezamenlijke verklaring zich ertoe te verbinden om een nucleaire oorlog te voorkomen en wapenwedlopen te vermijden. De P5 stelde dat een nucleaire oorlog niet kan worden gewonnen en nooit gevochten mag worden. De NPV lidstaten dienen zich opnieuw te committeren aan deze norm.
- Het nemen van verantwoordelijkheid en het maken van concrete afspraken om misverstanden, miscommunicatie of ongevallen te voorkomen. Tegen de achtergrond van de verslechterende internationale veiligheidsomgeving is er extra aandacht voor het onderwerp risicovermindering (*risk reduction*).
- Herbevestiging van de afspraken onder het NPV. De enige manier om risico uit te sluiten is door volledige implementatie van de NPV verplichtingen. Nederland zal zich blijven inzetten voor een alomvattende, evenwichtige en inhoudelijke volledige implementatie van het 2010 Actieplan, inclusief de noodzaak van concrete vooruitgang met betrekking tot de uitvoering van Artikel VI (met als uiteindelijk doel de totale uitbanning van kernwapens).
- Het belang van nucleaire veiligheid en beveiliging. De Russische bezetting van de voormalige kerncentrale van Tsjernobyl in de eerste fase van de oorlog, de aanhoudende bezetting van de kerncentrale in Zaporizja en andere Russische militaire operaties in de buurt van de nucleaire installaties zijn zeer zorgwekkend en onacceptabel. De NPV lidstaten dienen de rol van het IAEA in deze kwestie te ondersteunen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra